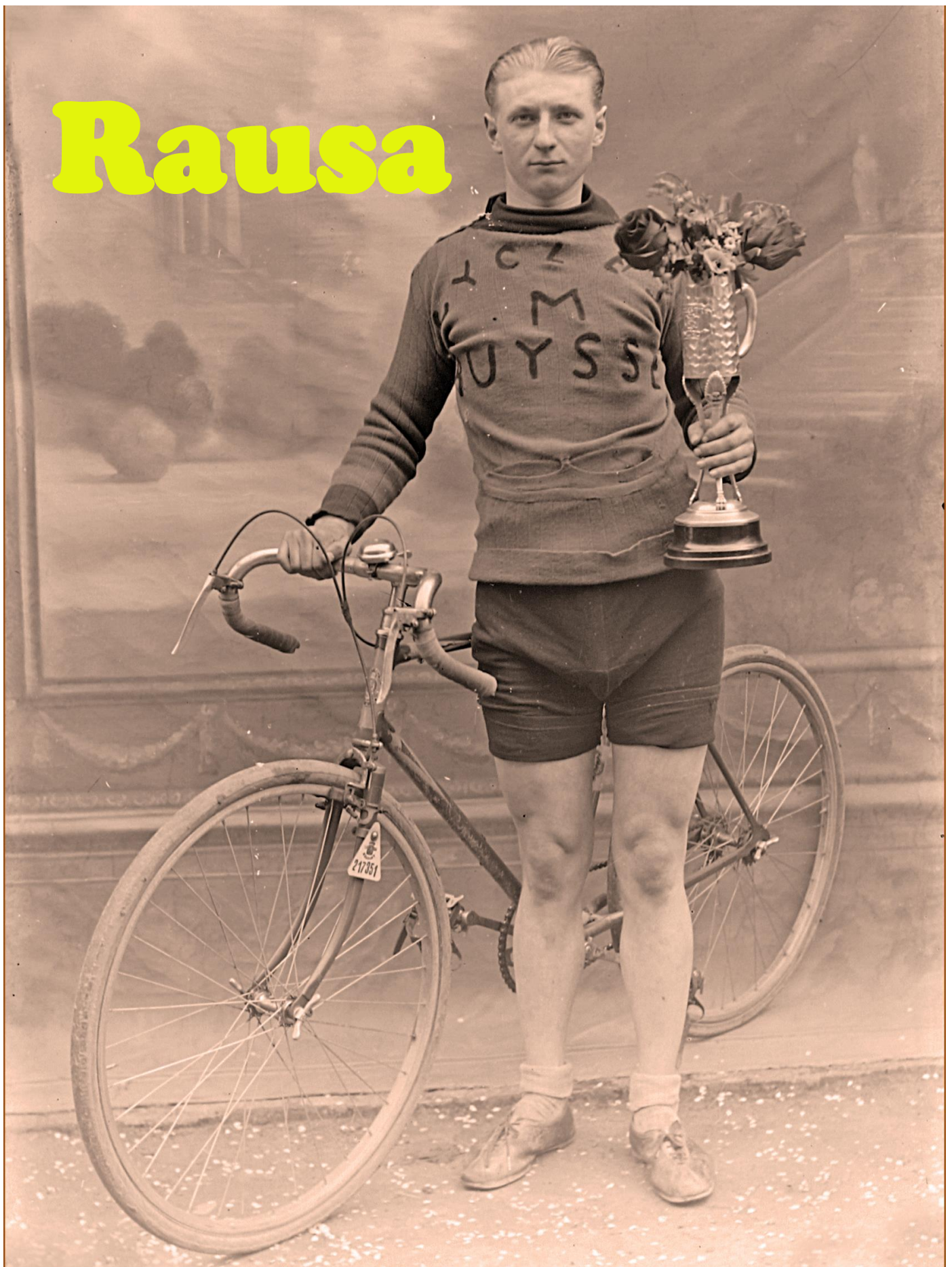

Rausa

**Erfgoedtijdschrift voor Borchtlombeek, O.L.V.-Lombeek, Pamel en Strijtem
Verschijnt 8 maal per jaar. Vijfde jaargang nr. 5 , augustus 2017**

Rausa

Erfgoedtijdschrift voor
Borchtlombeek, O.L.V.-
Lombeek, Pamel en Strij-
tem

Secretariaat en verant-
woordelijke uitgever:
Erfgoed Rausa, Varing 40,
1760 Pamel
www.rausa.be

Werken mee aan dit
nummer: Raymond
Evenepoel, Bart Caulier,
Karen Van Schuerbeeck,
Marc Muylaert

Eindredactie:
Kristien Hemeryckx en
Walter Evenepoel

Iedere auteur is verant-
woordelijk voor haar/zijn
bijdragen.

Je kan je gratis abonneren
op de digitale versie van
Rausa door een eenvoudig
bericht te sturen naar
erfgoed.rausa@gmail.com

Bankrelatie:
BE 97 8601 1557 2549

©
Zonder voorafgaande toestem-
ming van Erfgoed Rausa mag
niets uit deze uitgave worden
verveelvoudigd en/of openbaar
worden gemaakt door middel
van druk, fotokopie of op welke
andere wijze dan ook.

om te beginnen...

Rausa verschijnt in februari, maart, april, juni, augustus, september, november en december in digitale versie en op aanvraag in gedrukte versie. De digitale nummers zijn gratis. Wie een gedrukte versie wil, kan zich in december 2017 abonneren voor de volgende jaargang. **In de loop van het jaar worden geen nieuwe gedrukte abonnementen genoteerd.**

Wie zelf artikels wil schrijven of beeldmateriaal wil bezorgen is hartelijk welkom. De bijdragen graag inleveren een maand voor de datum van verschijnen.

Redactieadres:

Erfgoed Rausa, Varing 40, 1760 Pamel,
rausa@skynet.be, 054 32 33 64

Abonneeradres: erfgoed.rausa@gmail.com

Inhoud van dit nummer:

Blz. 2	Om te beginnen
Blz. 3	de Roosdaalse sporthelden
Blz. 4	Terugblik / Rausa in actie
Blz. 5	Ernest De Vuyst
Blz. 9	Franky Vander Elst
Blz. 12	de renner en de dood
Blz. 13	Willy Vanhuylenbroeck
Blz. 15	Timothy Van Houtem
Blz. 18	(niet zo) vers van de pers
Blz. 21	klap van hier

Op de voorpagina: wielrenner Frans Jules Vandenhouwe (1912-1965), bijgenaamd 'de Skaj'.
Een foto van Victor Evenepoel.

de Roosdaalse sporthelden

Niets menselijks is ons vreemd, dus zeker ook niet het irrationele gevoel om bij het zien van een voorbij zoevend peloton plots alle remmen los te gooien en met overslaande stem de naam te scanderen van de atleet die in zijn kleurrijk, synthetisch plunje als eerste over een witgekalkte streep scheurt. Of, gezeten voor het grote scherm, op een onbewaakt moment te gaan brullen als een Siberische eland, omdat een kort gebroekte jongeling een uit lederen lappen samengesteld rond voorwerp binnen een kader van een kleine twintig vierkante meter heeft geknald. Waarom zou een mens op het einde van een drukke werkdag niet wat verpozing mogen zoeken bij het aanschouwen van al dat bovenmenselijk spurt-zwemen sjotgeweld van onze aanbeden helden? Zoals we het al konden lezen in onze jongste publicatie '75 jaar Denderzonen' (waarvan de tweede druk ook alweer is uitverkocht)

kun je zelfs een flinke brok erfgoed koppelen aan de sportieve excessen van onze voorvaderen (of 'voormoederen'). De Roosdaalse dorpen kunnen zich overigens beroepen op sportlieden die het in hun discipline tot internationale topper hebben gebracht.

Jammer genoeg kunnen we niet al die iconische figuren uitgebreid ten tonele voeren, maar moeten wij een selectie maken. Daarbij hopen we dat (nog) niet vermelde atleten het ons niet kwalijk nemen dat we hen pas in een volgende jaargang de gepaste eer zullen bewijzen.

We gaan het dit keer ook niet in het verre verleden zoeken, maar we laten mensen aan het woord die nog niet zo lang geleden schitterden aan het sportfirmament. Je krijgt zelfs het verhaal van een jonge atleet die nog volop zijn status aan het vestigen is; de geschiedenis begint immers vandaag!

WE

Wij weten dat het een foto is van een wielrenner van bij ons. Voor de rest is het raden naar datum, namen van afgebeelde personen en van de fotograaf. Mocht je een oude oom, vriend of verwant herkennen, dan zullen wij die informatie in eeuwige dankbaarheid aanvaarden...

terugblik

Na het 'hevige' voorjaar hebben we ons bij Rausa (wat activiteiten betreft) een beetje koest gehouden. Er was wel de prettige projectie van het werk van fotograaf Victor Evenepoel tijdens onze open-deurdag van 3 juni. Het werd een spontane verbroedering tussen familieleden die mekaar decennia-lang niet meer hadden gezien. Herhaling op 5 augustus!

En verder organiseerde Rausa, samen met Erfgoedcel Pajottenland Zennevallei een regio-overleg voor erfgoedverenigingen. Ook al een schot in de roos, mede dankzij onze onnavolgbare en illustere Luc Cuyllits Van Liedekerke.

Foto Jan De Mont

De viering van de Vlaamse feestdag was wel geen initiatief van Rausa, maar het werd wel een historisch gebeuren. Een heel dorpsplein vol mensen uit alle hoeken van Roosdaal, Lennik en Gooik, alle leeftijden en gezindheden die onbekommerd en onbezwaard samen plezier maken en genieten van al het mooie en goede dat deze zalige plek te bieden heeft. Een dikke bravo aan de initiatiefnemers en alle medewerkers!

Rausa in actie

Vorige keer al aangekondigd: dinsdag 7 november, 20 uur, GC Het Koetshuis. Lezing door historicus Jaak Ockeley over de kaarten van de abdij van Ninove. Gratis toegang!!! Meteen reserveren! 054 32 33 64, rausa@skynet.be

De baas van 'de Bond'

Voor een kind is naar de kapper gaan ongeveer hetzelfde als een bezoek aan de tandarts. Je wordt gekluisterd aan een stoel en moet een onkinderlijk lange poos roerloos aan je laten prutsen. Toch was er voor mij telkens ook iets spannends aan, wanneer ik aan de hand van vader het huis 'met de trapjes-op' aan de Groenenboomgaard binnenstapte. 'Bij Waar Pet' zei men toen men de familie De Vuyst bedoelde. De oudste zoon, Jef, oefende er het edele ambacht uit van barbier. Een 'coiffeur' lag toen voor mij in de lijn van alle andere academische beroepen die met de zorg om het vege lijf te maken hebben. Maar ook vader Waar was een bijzondere man. Terwijl Jef mijn krullen tot aanvaardbare lengte millimeterde, debatteerde hij met mijn vader over 'het muziek', de Ledebergse fanfare waar Waar virtuoos de trompet bespeelde en mijn vader de nederige althoornpartij voor zijn rekening nam. De knipbeurt eindigde ritueel met Waar (Eduard, volgens zijn identiteitskaart), die even zijn trompet nam en een acrobatische 'koedelaa' (coupe de langue) ten beste gaf. Misschien word ik bedrogen door mijn kinderlijke herinnering, maar ik vermoed dat Theo Mertens of Bert Joris nooit het niveau hebben gehaald van onze Pamelse koperblazer. Waar was ook een goede verteller die over iedereen wel een mooi verhaal wist op te diepen. En wanneer hij over zijn jongere zoon begon, dan kreeg je een ontroerend voorbeeld van terechte vaderlijke trots. Die zoon, Ernest, zou later een heel belangrijke persoon worden in de wielerveeld én dus geknipt om er in deze Rausa een uitgebreid artikel aan te wijden.

Ernest De Vuyst werd dus geboren in een huis aan de baan die van de Ledebergse Dries naar de Kapelleweide liep. Hij vertelt ons over zijn schooltijd bij meester Rikus, meester Maurice, en meester Cornel en over de nogal doortastende pedagogische aanpak die werd gehanteerd. Niet dat hij er zelf last van had want hij was een pienter baasje. De buurt was een echt paradijs voor jonge kapoenen: er was de 'hogen berg' waar je kon rollen over de zanderige terrasheuvelds, er was het pastoriebos waar je kon

crossen met de fiets, in de bomen klefferen en kampen bouwen. Er was het plein van de Dries waar je kon sjotten, met het hek van 'de Kleinen Dokter' als doel.

Ten huize De Vuyst was er altijd ambiance. Er kwam veel volk over de vloer om bij grote broer Jef het haar te laten knippen en met een fervent trompettist als vader, kon het niet anders of ook de kleine Ernest leerde op alles spelen wat hem werd aangereikt: bugel, trombone... maar moeder stak er een stokje voor. "Als ge naar de fanfare gaat, dan gaan ze u daar leren drinken" zei ze. Weg de muzikale carrière van Ernest. Maar er waren ook de 'coureurs'!

"Er werd op Ledeberg in de jaren vijftig bijna om de twee weken een wielervedstrijd georganiseerd. Meestal liep het parcours langs de Dries, daarna doken ze over de hobbelige kasseien van de Puttenberg, duwden door tot Kattem en kwamen uiteindelijk langs de vaart weer naar Ledeberg. Wij kunnen ons vandaag moeilijk voorstellen wat een zware inspanningen die jongens toen moesten opbrengen. Slavenwerk moet het geweest zijn om op die slechte wegen met zo'n zware stalen fietsen de hellingen op te raken met een paar primitieve versnellingen en totaal onaangepaste kledij. De grote organisator op Ledeberg was zeker 'Dikke Maurice'. Hij liet de aankomstlijn van de Pamelse koersen meestal trekken vlak voor zijn deur.

Gentleman-koers' op 'den Dries, anno 1955, via 'de Belle' naar de Klei en Ledeberg. Fotograaf onbekend.

Maurice Bockstael was een imposante figuur. Hij en zijn Marie waren beiden afkomstig uit Liedekerke, maar ze hadden zich gevestigd op de kop van wat nu Dokter Roosensstraat heet. Het was er beenhouwerij, herberg en antiekzaak. Maurice was een echte 'arrangeur', hij was ook de centrale figuur van de wielervedstrijden. Al was er ook Jef van Sjalen Tatj, die de wedstrijd Pamela-Brussel organiseerde. Ze vertrokken op de Dries en arriveerden op de Ninoofse steenweg aan 't Scheut (Anderlecht). Het volgende jaar liet hij de renners in omgekeerde richting rijden.

Op Ledeberg was het toen bijna om de twee huizen staminee, er kon dus aan een ruim supporterspubliek lafenis worden geboden. Ik had in die tijd verschillende neven uit Liedekerke die zich bijzonder goed uit de slag trokken en die met een grote 'aanhang' naar elke wedstrijd trokken. In die tijd was er op Ledeberg bijna elke week koers. De De Backers waren mijn neven en die kwamen zich vanzelfsprekend bij ons op de Dries omkleeden. Die hadden ook altijd een pak volk mee. Ik had toen zelfs het gevoel dat de helft van de jonge Liedekerkenaars met wielrennen bezig was. Mijn neef Ernest De Backer was een echte krak! Hij won in zijn carrière 106 wedstrijden, zo heeft hij ooit de ronde van Namen op zijn naam geschreven. Hij won drie van de vijf ritten, met daaronder ook de beklimming van de citadel. Mijn tante had een lichte vrachtwagen gekocht, daar werden stoelen in gezet en zo trok de hele familie mee naar de wedstrijden overal in het land. Het moet dus niet verbazen dat ik zelf ook wielrenner wou worden.

Op een keer was het toch misgelopen voor neef Ernest en was hij in volle sprint tegen de grond gegaan. Sleutelbeen gebroken en nog allerlei kwetsuren. Toen mijn tante dan bij broer Jef een permanent liet zetten bezwoer ze mijn moeder om mij toch geen coureur te laten worden. Na mijn muzikale dromen, mocht ik nu ook mijn sportieve aspiraties laten varen. Alhoewel, voetballen mocht ik wél doen. Ik heb jaren bij de Denderzonen gespeeld, nadien ook nog bij Heldergerem en SK Lombeek en in Okegem ben ik op het einde nog trainer geweest. Maar toen was het niet meer te combineren met mijn werk."

Ernest had intussen een verantwoordelijke functie gekregen bij het energiebedrijf Unerg (dat later zou opgaan in Electrabel) en was in het bootje gestapt met Leona Vandenhoutte uit de Piezelstraat. En toen kreeg zijn leven door een combinatie van toevalligheden een nieuwe wending.

"Toen we eerst getrouwd waren woonden we in het huis van 'den Nezzen' op de Palmse Klei. Fred van Matiëzes (Willems) was drijvende kracht achter de wielierclub 'De Keizersvrienden'. Fred woonde toen recht tegenover ons en op een dag vroeg hij me om mee te gaan naar de vergaderingen van zijn club in het stamlokaal 'bij Monsken'. Ik ging nadien al eens mee om bij de wedstrijden een bareel te plaatsen of een ander karweitje uit te voeren. Op een van de vergaderingen kwam de toenmalige grote baas van de Belgische Wielrijdersbond bondsvoorzitter Albert Van Mossevelde toevallig ook langs en we hadden een kort gesprek. Nadien kwamen we mekaar nóg toevalliger in verband met mijn werk eens tegen en hij zei me: "Jij zou naar de Bond moeten komen. Mensen zoals jij hebben we daar nodig".

Het ging maar over twee vergaderingen per jaar en dus stemde ik toe. Ik had helemaal geen ambitie want ik had een heel goede baan bij Electrabel. Toch ben ik daar stilaan ingerold. Toen men mij op een bepaald ogenblik vroeg om secretaris te worden van het Brabantse Sportcomité, heb ik dat aangevaard. Daardoor moest ik wel maandelijks naar de vergadering komen. Niet zoveel later had men bij dat comité plots een nieuwe voorzitter nodig en Van Mossevelde drong erop aan dat ik die functie aannam.

*Eind jaren '60, net voor de start van een beroepswen-
nerswedstrijd, georgani-
seerd door 'de Keizersvrien-
den'.*

Toen was ik vertrokken om dertien jaar het provinciaal comité te leiden, nadien volgden nog eens vijf jaar algemeen voorzitterschap van de Nationale Sportcommissie, waardoor ik automatisch in het nationaal bestuur van de Bond kwam te zitten".

Ernest verhaalt ons hoe ingewikkeld het in dit hiërarchisch doolhof allemaal verliep, hoe allerlei belangengroepen soms tegenover mekaar stonden. Na het overlijden van Van Mossevelde moest de BWB een nieuwe voorzitter krijgen. Meteen werd naar de jonge De Vuyst gekeken. Zo werd hij in 1990 als jongste van de bende verkozen tot bondsvoorzitter. Ernest merkt terzijde op dat dit toen een onbezoldigde baan was. Die functie hield ook in dat hij beheerder werd van het Olympisch Comité. Dankzij de goede verstandhouding met zijn directeur bij Electrabel kon hij zijn baan bij de energiemaatschappij combineren met de zware sportieve verantwoordelijkheden.

"Ik heb toen bijzonder hard moeten werken. Er vielen op de Bond immers ook een aantal lijken uit de kast. Toen ik voorzitter werd, was er een schuldenput van 35 miljoen fr. (€ 875000). Ik ging toen bestuurstechnieken toepassen die ik ook bij Electrabel hanteerde. Door enerzijds te saneren en anderzijds sterk in te zetten op sponsoring werd de balans in evenwicht gebracht. Toen ik wegging was er 207 miljoen fr. (€ 5,2 miljoen) netto in kas", na investeringen in pistes en materieel!

Terwijl Ernest zijn verhaal vertelt, dringt zich meteen de gelijkenis op met wat wij de voorbije maanden in onze nationale politiek hebben zien gebeuren. De ambitieuze voorzitter had gemerkt dat veel vertegenwoordigers van de verschillende geledingen van de Bond naar de vergaderingen kwamen omdat ze naast ruime verplaatsingskosten ook vooral werden gemotiveerd door de gulle lafenis die ze kregen na het bijwonen van de vergadering. Die probeerden ze zo kort mogelijk te houden om zich dan naar de bar te haasten waar zij zich (gratis!) konden tegoed doen aan beken 'korte en lange drank'. Ernest had de gewoonte om na de vergadering meteen te vertrekken, maar op een keer was hij toch langer blijven doorwerken. Toen hij bij het verlaten van het bondsgebouw een nobel lid van de commissie met zijn verzopen hoofd in de haag zag hangen, nam hij meteen de beslissing om de bar te sluiten. Het laat zich raden dat de individuen die jaren van de toestand misbruik hadden gemaakt, het vanaf dan niet meer echt begrepen hadden op de voorzitter en hem op allerlei manieren stokken in de wielen gingen steken.

"Toen ik werd verkozen voor een tweede mandaat, wou ik een herschikking doorvoeren waardoor naast de bond ook de atleten, de inrichters en de media deel zouden uitmaken van de vergadering.

Maar doordat ik daarbij een heleboel postjes deed sneuvelen van zogenaamde vertegenwoordigers die enkel naar de vergadering kwamen om eens stevig door te zakken, maar die geen enkel rendement voor de sport betekenden, kreeg ik het aan de stok met hen en werd er heel vuil spel gespeeld. Omdat ik op dat ogenblik op mijn werk ook de handen vol had met een reorganisatie en omdat ik het overlijden van mijn vader moest verwerken, maar ook omdat ik me door een aantal mensen in de steek voelde gelaten, had ik geen zin meer om me tegen de oppositie te verzetten en ik bood mijn ontslag aan.

Ook over doping zou ik een boek kunnen schrijven. De wielersport heeft zichzelf bevuild. Zo maakte ik in 1980 de Olympische spelen van Moskou mee. We trokken daarheen met een bijzonder sterke selectie wielrenners, stuk voor stuk sterke én zuivere atleten. Maar daar werden ze geconfronteerd met Russische renners die quasi vanuit het niets kwamen en daar iedereen achter zich lieten. Plots waren al die Russen sterker dan onze getalenteerde en ervaren renners. Ik ben er zeker van, had je een 'stekske' aan die gasten hun adem gehouden, ze zouden rapper naar de maan zijn gevlogen dan een raket. Maar ik heb daar ook gemerkt dat zowat alle sporten in hetzelfde bedje ziek waren. Het heeft veel te lang geduurd voor het allemaal is uitgekomen".

Zoals het zich wel vaker voordoet, verliep het afscheid van Ernest De Vuyst als grote baas van de wielerbond dus in mineur. Maar na al die jaren kijkt hij toch met grote tevredenheid terug op die boeiende periode in zijn leven waarin hij ontzettend veel fijne contacten heeft gelegd met mensen tot in de hoogste regionen. Veel grote sportfiguren zoals o.a. Eddy Merckx en Patrick Sercu werden goede vrienden, hij wordt overigens in het peloton nog altijd heel erg geapprecieerd. Van het koninklijk paleis tot bij de paus, vijf olympische spelen, de wereldkampioenschappen, het waren allemaal bijzondere ervaringen.

Mocht het noodlot wat barmhartiger zijn geweest, dan hadden we in dit tijdschrift ook Jurgen, de zoon van Leona en Ernest, in onze rubriek mogen opnemen.

De jonge De Vuyst behoorde bij de junioren tot de top drie van het land.

Het was een echt klimmerstalent. Hij had het allemaal al piekfijn uitgekend en wou zijn wielersportbaan uitbouwen in Italië, hij had al een cursus Italiaans gevolgd en heel wat contacten gelegd. De toekomst zag er stralend uit tot die dag waarop hij ongenadig hard tegen het asfalt ging. Hij herstelde nooit in die mate dat hij nog op het hoogste niveau zou kunnen meedraaien. Jurgen hervatte toen zijn studies, werd vertaler tolk en bouwt nu een mooie loopbaan uit bij ... Electrabel.

De cirkel is rond. Een fractie van wat we Ernest hoorden vertellen, hebben we in dit schrijfsel verwerkt. Wanneer je in de ruime omgeving eens een fietstocht maakt, kan het gebeuren dat je Ernest tegenkomt die samen met zijn kameraad Hugo Van Eeckhoudt aan het rondtoeren is. Dan moet je hem nog maar eens al die andere anekdotes laten vertellen over onze plaatselijke wielergoden zoals Roger Hertveldt, Etienne Vandenhoutte, Jan Nevens, Noël Segers, Leon Barbé, René Vanderveken of 'Zjoeben' Lorange. Dat het een amusant en geanimeerd verhaal wordt, kunnen wij je verzekeren.

Bart Caulier en Walter Evenepoel

Van Lombeek tot Brugge

Het zou misschien wel eens een boeiend onderwerp kunnen zijn voor een doctoraatsstudie: de psychologische processen die zich afspelen in het hoofd van een aspirant voetbalsupporter, wanneer die zich bij het kiezen voor een bepaalde sportvereniging, engageert tot een levenslange verbintenis. Welke drijfveren spelen mee om zich onvoorwaardelijk aan een welbepaald elftal te binden? Misschien kunnen de onderzoekers hun studie best beginnen in Onze-Lieve-Vrouw-Lombeek. Daar is immers nog een kleine kern over van een supportersheir dat (van pakweg de helft van de jaren tachtig tot het eind van vorige eeuw) wekelijks richting Brugge vertrok. Het speelde (of speelt) voor de vurige aanhangers van de 'blauwzwarte Club' blijkbaar geen rol, dat het mooiste dorp van Vlaams-Brabant op fietsafstand ligt van een andere, vrij gereputeerde en toch veel makkelijker bereikbare voetbalarena. Dat men toch in grote getale vanuit het Pajottenland zijn hand- en spandiensten verleende aan de West-Vlaamse hoofdstad, is volgens onze analyse het gevolg van één merkwaardig fenomeen: Franky Van der Elst! Met het nobele doel voor ogen, dit mysterie te ontrafelen, ondernamen we een expeditie van 100 km, om daar tijdens een bijzonder aangenaam gesprek met de Roosdaalse ereburger te vernemen, hoe je het van sjottende ket op 'den Broebel' kunt brengen tot icoon van het nationale voetbal.

Wij keren terug in de tijd naar het nog niet gefusioneerde Onze-Lieve-Vrouw-Lombeek van 1961. We snuiven er de sfeer op in het gezellige café van Miel Van der Elst. De herberg, palend aan het gemeentehuis, is het bruisende centrum van het dorp. Hier vinden zowel de fanfare als voetbalclub – Blauw-wit hun onderkomen, de duivenmelkers zijn er thuis en tot in 1976 krijgen de werkloze medeburgers er hun stempel. In dit huis van barmhartigheid wordt op de vooravond van 1 mei geklonken op de geboorte van een flinke zoon. De kleine Franky zal later, gezeten op de biljarttafel, bewonderend de gesprekken volgen van de Lombeekse voetbalhelden die na de training

druk zitten te overleggen hoe ze de volgende zondag de bezoekende ploeg tactisch en atletisch in de vernieling zullen spelen. Franky zal ook de spanning voelen wanneer ze voorzitter Kamiel Van de Weghe, samen met de trainer uit het belendende kamertje de gelagzaal zien binnenkomen. Hij hoort ook de ingehouden adem wanneer Kamiel vervolgens in een heilige stilte, op een groot bord de namen noteert van wie de volgende match in de eerste ploeg mag aantreden, wie bij de reserves zijn ding mag doen en wie naar de bank wordt verwezen.

"Mijn vader was een beetje duivel-doet-al bij Blauw-wit. Ik was er altijd bij wanneer hij het veld onderhield, de lijnen ging trekken en alle mogelijke andere karweien klaarde. Het terrein lag aanvankelijk waar later de 'verkaveling' zou komen, nadien op een terrein van 'Molens Wastiels'. Het bescheiden ploegje beschikte niet over een jeugdwerking en dus liep ik als jong gastje tijdens de trainingen gewoon tussen al die grote spelers. Als er eens iemand tekort was, mocht ik meedoen. Als er geen keeper was stond ik zelfs in de goal als mannetje van 14 jaar. Ik zou ook geen match missen van mijn club en ik droomde er luidop van om ooit bij Blauw-wit in de eerste ploeg te mogen spelen".

*De frisse knapen van Blauw-wit: staand vlnr: voorzitter Kamiel De Weghe, André Pasteleurs, Eric Goossens, Rudy Eylenbosch, Jean-Pierre Segers, Jaak Van Damme, **Franky Vander Elst**, Guy Van Damme. Zittend: Jean-Pierre Bulté, (?), Ronny De Trif, (?), (?), Dirk Van Audenrode, Patrick Dehauwere, Paul Ellast.*

Franky stapte elke dag op de schoolbus die voor zijn deur stopte en hem naar school bracht in Lennik. Dat lukte daar wel aardig, maar zijn gedachten gingen toch voortdurend naar het balletje. Op een bepaald ogenblik werd dan toch gestart met een jeugdwerking. Het probleem was echter dat Lombeek zo'n kleine gemeenschap was, dat er te weinig jongens waren waaruit kon worden gerekruteerd. Dat had tot gevolg dat ze moesten aantreden met een ploeg van veel te jonge gasten die het moesten opnemen tegen kerels die veel groter en sterker waren. Franky herinnert zich nog goed hoe ze toen week na week op hun donder kregen met 4-0, 7-0 en al even vaak 10-0 of meer.

Het was toen ook al gebruikelijk dat medewerkers van grote clubs het land afschuimden, op jacht naar jong talent. Een vriend van Franky, Ludo De Bolle (die bij Denderzonen Pamel speelde), was zo al opgemerkt door een scout. De vader van Ludo vertelde de man dat hij ook eens moest komen kijken naar dat vinnige spelertje van Blauw-wit. Zonder die tussenkomst zou de man misschien nooit naar Lombeek zijn afgezakt. Maar hij kwam en Franky werd zowaar geselecteerd voor de Brabantse scholieren.

"Ik was voordien al eens een jaar gaan spelen voor VK Hunsel, maar ben dan toch spoedig teruggekeerd naar 'mijn' Lombeek. Ik was daar ongeveer een jaar bezig, toen ik mocht meespelen met de Brabantse selectie. Daar kwamen we uit tegen scholieren uit de andere provincies. Tijdens zo'n match werd ik opgemerkt door iemand van RWDM, een ploeg die toen behoorde tot de top van de Belgische competitie. Vanaf dat ogenblik trok ik dus meerdere keren per week naar Molenbeek om er in het Edmond Machtensstadion te trainen en te spelen, één jaar bij de scholieren, twee jaar bij de 'Uefajuniores', dan naar de reserves om vanaf 1979 mee te draaien in de eerste ploeg. Het was natuurlijk wennen voor mij, er was niet alleen de andere mentaliteit, de andere taal, maar vooral ook het niveau waarop er werd gespeeld. Ik debuteerde in de eerste ploeg in het jaar dat RWDM kampioen was geworden. Ik speelde daar voor het eerst samen met vedetten zoals Johan Boskamp, maar die mannen vielen heel goed mee in de omgang."

Het begon minder goed te draaien met RWDM en in 1984 degradeerde de ploeg. Franky was intussen uitgegroeid tot een heel degelijke voetballer en verschillende ploegen wilden hem graag in hun team.

Er waren al losse contacten geweest met Gent en zelfs Anderlecht, maar op een bepaald ogenblik vroeg de doelman van RWDM aan Franky of er eens 'iemand' naar hem mocht bellen. Het is tekenend voor het contrast tussen de jaren tachtig en vandaag, maar voor Franky was het krijgen van een telefoon geen evidentie!

"Ik was al getrouwd en woonde toen op Ledeborg, net boven de Puttenberg in een nederig huurhuis. Ik had zelf geen telefoon, ook mijn ouders hadden er geen en dus moest ik die contactman vragen om naar mijn schoonouders te bellen. Die baatten het café 'Miekies' uit, tegenover het oude Lombeekse gemeentehuis. Daar kreeg ik dus het telefonisch gesprek met een nogal 'speciale' makelaar die voor mij een gesprek regelde met Antoine Van Hove in het Brugse Novotel. Tijdens die ontmoeting heb ik een contract voor drie jaar getekend bij Club Brugge.

Omdat ik ook al met Anderlecht had gepraat, moest ik de toenmalige manager Michel Verschuren laten weten dat het niet doorging. Dat was een heel gedoe... ik dus naar het café van mijn schoonouders om aan Verschueren te laten weten dat ik niet naar Anderlecht kwam. Ik ga niet herhalen wat hij toen zei, maar het was dus echt niet naar zijn goesting".

Van het Pajotse platteland naar de stad Brugge: het was een hele omwenteling voor het jonge gezin! Hun dochter Silke was net geboren. Ze moesten zich aanpassen aan een heel nieuwe omgeving, een nieuwe vriendenkring uitbouwen en wennen aan het West-Vlaams, dat in het begin wel een totaal andere taal leek.

Maar Christel, Franky's echtgenote zag het wel zitten. Overigens werden ze heel goed opgevangen en toen de kinderen naar school begonnen te gaan ontstond langs die weg al heel snel een goed contact met andere jonge ouders. De omstandigheden om een mooie voetballoopbaan te beginnen waren geschapen. Het resultaat zou volgen.

"Ik ben hier begonnen, samen met een streekgenoot, Leo Vanderelst uit Opwijk. Ook de trainer, Henk Houwaart was nieuw. Ik heb van bij de aanvang veel vertrouwen van hem gekregen. Hij hanteerde toen nog de term 'mandekking'.

Vandaag zou men al eens goed lachen als je dat woord nog bovenhaalt. Maar ik heb dus aanvankelijk heel gericht vedetten moeten 'afstoppen' zoals Zidan Jamel, Juan Lozano en Asgeir Sigurvinson. Mijn idolen werden plots ploegmaats: Hugo Broos, Birger Jenssen, de onstuimige (maar hartelijke, toffe) René Verheyen, de zwijgzame Jan Kazje Ceulemans... later ook Marc De Gryse, Kenneth Brille enz.

Ik ben met Brugge vijf maal kampioen geworden. Die eerste titel in 1988 was waarschijnlijk mijn mooiste voetbalervaring".

Het kon niet uitblijven, Franky werd ook opgeroepen voor de nationale ploeg. Slechts twee voetballers zouden meer matches spelen voor de Rode Duivels (86!). Hij maakte ook deel uit van de legendarische ploeg die vierde eindigde op het wereldkampioenschap in Mexico. Franky heeft ook nog eens twee gouden schoenen mee naar huis mogen nemen (1990 en 1996). Voetbalgod Pelé heeft ooit een boek samengesteld met de (volgens hem) beste honderd voetballers. Daarin staan maar drie Belgen: Jean-Marie Pfaff, Jan Ceulemans en ... Franky Vander Elst.

Vergane glorie: aan de ingang van het vervalten terrein 'den Broebel' herinnert nog een vergeten richtingwijzer aan het terrein waar de carrière van Franky begon.

Wie denkt dat het indrukwekkende palmares onze Lombekenaar naar het hoofd is gestegen, slaat de bal mis! Franky is altijd zijn rustige en vriendelijke zelf gebleven. Dat heeft er ontegensprekelijk toe bijgedragen dat hij een graag geziene gast is in allerlei media. Zijn heldere analyse en zijn gemoeidelijke omgang, maken hem tot een ideale commentator. Overigens is dit nu ook zijn vak geworden.

Na een korte periode als trainer, is hij nu op TV te horen en te zien als co-commentator.

"Ik vind dat ongelooflijk plezant. Je beleeft de grote heroïsche momenten op de eerste rij. Ook de analytische gesprekken met Jan Mulder zijn een zaligheid om doen: een

wijze kerel met een warm hart. Hij speelt zijn rol maar is echt joviaal".

Franky en Christel blijven wonen in Brugge. Hun zoon en twee dochters zijn intussen volwassen en bouwen hun eigen leven verder uit. Maar toch is de band met Lombeek nog hecht.

"Ik kom nog regelmatig bij mijn vader en dan gaan we op 't hoekje samen een pint pakken. Ik ben onlangs met hem nog naar het eetfestijn van de Bond geweest in de Lombeekkring. Mijn broer en schoonzussen wonen ook in de buurt. Wees gerust, Lombeek is nog altijd het dorp van mijn hart".

WE

De renner en de dood

De sportwereld kan ongenadig zijn. Raymond Evenepoel bezorgde ons het doodsprentje en een krantenartikel over het tragische lot van een Pamelse wielrenner. Albert Muylaert verongelukte op 4 mei, 1930 tijdens een wielervedstrijd in Molenbeek. Foto: Victor Evenepoel

TRAGISCHE WIELERWEDSTRIJD TE SCHEUT BIJ BRUSSEL

EEN DER RENNERS GEDOOD VERSCHILLENDE ANDERE LICHT GEWOND

Ter gelegenheid van de kermis van Scheut had "Schuet-Attraction" een wielervedstrijd ingericht voor beginnelingen langs den weg: Scheut-Ninove-Scheut. Op den terugtocht kwamen op den Ninoosche steenweg grondgebied van Sint-Jans-Molenbeek, in de nabijheid van het einddoel verscheidene deelnemende renners ven de eerste groep met elkaar in botsing. Een half dozijn deelnemers rolden door elkander. Men haastte zich de de gewonden hulp te brengen. Een hunner, **Albert Muylaert**, 19 jaar oud, wonende te **Pamel**, die ene schedelbreuk opgelopen had, werd naar het hospitaal gebracht. Spijts de ijverigste zorgen is de ongelukkige jongeling eenige oogenblikken na zijne aankomst ten gevolge der vreeselijke wonde bezweken. De andere gekwetsten werden door een geneesheer verzorgd en konden huiswaarts keeren. De politie heeft het parket van het ongeluk op de hoogte gebracht.

Onverslijtbaar

Het is een zomerse middag, begin jaren zestig. De bel in het schooltje aan de Borchtlombeekse kerk kondigt voor de kleuters het einde aan van een dagje prentjes kleven en liedjes zingen. De kleine kapoenen huppelen naar hun wachtende ouders of grootouders. Een jonge moeder tilt haar vinnig baasje in het stoeltje achter op de fiets en vertrekt richting Pipa. Onderweg komt ze een vriendin tegen en er wordt een uitgebreid woordje gewisseld. De kleine heeft het niet zo begrepen op dat soort conversaties, hijst zich uit zijn stoeltje en schiet er als een haas vandoor. Zijn kleine beentjes dragen hem in minder dan geen tijd naar huis, zo'n goede kilometer verder. Vijf jaar is het kleine baasje en er is al geen tegenhouden meer aan. Een nieuwe atleet is opgestaan...

Zo begint het verhaal van Willy Vanhuylbroeck. Zijn Liedekerke moeder en Palmse vader hebben zich in Borchtlombeek gevestigd. Dat is het biotoop waar Willy opgroeit. In de zomer is het verzamelen geblazen rond de kerk. Alle meisjes en jongens uit de buurt komen er spelen en één keer per week is het 'loopkoers'. Tien maal ziet Sint-Amandus de jonge meute passeren. Het startschot wordt gegeven door Willy's grootmoeder die een winkeltje heeft aan het kerkplein. Vanuit haar stoel moedigt zij de lopertjes aan en uit haar serre haalt ze druiven en bloemen om elke deelnemer een prijs te kunnen geven. Voor zover het nodig was, werd de kleine Vanhuylbroeck nog wat meer gemotiveerd om zijn sportieve kriebels uit te werken. Wanneer hij een fiets krijgt om naar 't Mulhof in Liedekerke naar school te gaan, moet zijn vader het zadel tot op het laagste punt zetten en zelfs dan kan ons vriendje niet aan de pedalen. Noodgedwongen moet hij dus op de 'buis' zitten. Het was niet gemakkelijk en er werd wel eens om gelachen, maar alles was beter dan met de autobus naar school te moeten komen.

"Ik was echt bezeten van alle mogelijke sporten. Toen ik vijftien was, kwam ik 's middags naar huis eten. Dat betekent dat ik dus altijd al 20 km fietste, daarbij turnde ik ook en ging ik aan atletiek doen bij Ninove

Sportief. Ik was niet echt een uitbinker en dat was voor een groot deel te wijten aan mijn gestalte. Ik was altijd een stuk kleiner dan mijn leeftijdsgenoten. Maar ik was een doorbijter en ik heb enorm veel geleerd van Herman Muylaert. Deze Meerbeekse sportleraar was atletiektrainer bij Ninove Sportief. Hij was een van de eersten om sport echt wetenschappelijk te benaderen. Bovendien had hij een enorm psychologisch doorzicht en kon hij als geen ander zijn atleten motiveren. Hij heeft in zijn lange carrière tientallen kampioenen gevormd. Hij had mij gezegd dat ik morfologisch niet echt geschikt was voor atletiek, maar dat ik met wilskracht en doorzettingsvermogen wel ergens kon geraken. En net die dingen had ik wel te koop. Herman zei: "Als je doet zoals een ander, dan ben je zoals een ander, doe je meer (en wil je er meer voor laten), dan wordt je ook meer". Die woorden zijn me altijd bij gebleven.

Ik trainde alsof mijn leven ervan afhing en stilaan kwamen de resultaten. Omdat ik op de korte afstanden wel goed was, maar toch net iets te kort kwam en omdat hij wist dat ik ook behoorlijk kon springen, had Herman me aangeraden om over te stappen op 'steeple'. We hadden in Ninove echter geen attributen of accommodatie om daarop te oefenen. Daarom liet hij me gewoon over banken springen.

Toen stuurde hij me naar het provinciaal kampioenschap, waar ik voor de eerste keer in mijn leven over de balk en de vijver moest springen, maar het lukte wonderwel en ik werd zowaar in mijn eerste loop op de steeple provinciaal kampioen, later haalde ik zelfs de nationale titel binnen”.

Maar er doemden donkere wolken op. Vader Vanhuylbroeck had zijn zoon duidelijk gemaakt dat hij tot zijn achttiende naar school mocht gaan, maar dat hij daarna moest gaan werken. Adieu studieplannen. Willy had echter een achterpoortje gevonden: hij tekende bij in het leger, zodat hij een wedde trok en toch tegelijk kon studeren. Zo werd hij eerst gewone soldaat, later onderofficier en ten slotte officier. Hij gaf in Peutie opleiding aan de miliciens. Leon Schots en Eddy Hellebuyck waren ook bij het leger, maar omdat zij opteerden om gewoon soldaat te zijn, genoten zij van een regime waar veel ruimte was om te trainen. Voor luitenant Vanhuylbroeck was dat niet het geval!

”Ik trainde altijd buiten de uren! Iets na zessen vertrok ik met de wagen naar mijn werk, liep daar 15 km (elke dag, ook in de winter wanneer het pikdonker was) en stond om 8 uur fris gewassen de rekruten op te wachten. Toen ik ’s avonds thuis kwam, vatte ik mijn tweede training aan.

Ik trouwde in 1980 en dat jaar heeft Herman Muylaert mij een intensief trainingsprogramma opgelegd. Ik heb toen geoefend tot ik aan of net boven mijn limieten kwam. Ik verbeterde wel, maar niet in verhouding tot de inspanningen die ik deed. Muylaert liet me toen even rusten om er nadien weer dubbel hard in te vliegen en toen beleefde ik in 1982 plots mijn doorbraak. Ik liep gewoon mee met de Europese top. Het was ook de glorieperiode van Miel Puttemans. Miel is voor mij het grootste fenomeen geweest dat we in de atletiek hebben gekend. Ik heb hem in één wedstrijd drie wereldrecords weten breken.

In 1983 ben ik overgestapt op de marathon. De eerste die ik liep was meteen een hele prestatie: 2u14min. Mijn tweede marathon liep ik in Antwerpen waar ik tweede werd en de derde was het Belgisch kampioenschap. Wat iedereen verbaasde was dat ik drie marathons had gelopen zonder één druppel te drinken. Toen ze me bij de aankomst vroegen wat ik wou, antwoordde ik "Geef me maar een zjat koffie". Ik heb in de loop van de jaren twee maal de marathon van Amsterdam gewonnen, in 1989 werd ik Belgisch kampioen en ik verzamelde ook een flink aantal mooie ereplaatsen. Het was een fijn gevoel te weten dat je meekon met de wereldtop. Ook in het veld voelde ik me in mijn sas. De appreciatie was toen ook zoveel groter: er kwamen massa' mensen kijken naar de cross en de pers was geïnteresseerd in ons. Wat een verschil met vandaag!"

Foto links: de cross-cup in 1983, Denderhoutem, Miel Puttemans (r) wint nipt voor Willy Van Huylbroeck (l)

Luitenant Vanhuylbroeck in volle ornaat

Willy beschrijft ons zijn wedervaren op de grote evenementen zoals de pre-olympiade in Seoel of de marathons van Wenen. Maar hij haalt ook de moeilijke relatie aan met de Atletiekbond. Hij was er de man niet naar om zich het zwijgen te laten opleggen. Toen hij bezwaar maakte tegen het feit dat hij bij elke loop in het buitenland een begeleider van de Bond moest meenemen, ontstond er een groot conflict. De Bond wou immers dat de organisator naast het prijzengeld voor de atleet ook telkens iemand van de Bond moest uitnodigen, zodat men kwistig plezierreisjes kon uitdelen. Het gevolg was dat veel organisatoren de aanvraag gewoon schrapten.

"Dat soort toestanden heeft zeker ook meegespeeld om er op een bepaald ogenblik mee te stoppen. Toen ik 38 jaar werd, was ik nog bij de drie vier beste lopers in het veld, maar het plezier was eraf en ik hing de schoenen aan de haak. Het was genoeg geweest.

Wel bleef ik training geven aan jonge atleten. Drie jaar geleden vroeg een atlete die ik vroeger nog had getraind of ik haar wou klaarstomen om een halve marathon te lopen. Ik heb dat toegezegd, maar toen ze me vroeg om samen met haar te trainen, kwam de kat op de koord: ik woog 78 kg en had twintig jaar niet meer gelopen. Maar ik dacht weer aan mijn oude trainer en ik zette door.

Na zes maand had ik mijn ideale gewicht van 57 kg terug en liep ik mijn halve marathon! Het gevoel was er weer helemaal en ik deed weer mee aan wedstrijden in mijn leeftijdscategorie, met heel mooie resultaten.

De jaren liegen echter niet. Regelmatig hapert er eens iets en ik ben momenteel bijna hersteld van een kwetsuur, die ik opliep bij ... werken aan het terras in mijn tuin".

De dag na ons gesprek fietste ik de Kapellestraat op en wie kwam me daar vrolijk voorbijgelopen? Jawel, Willy, die zagezegd nog aan het herstellen is. Wat gaat dat zijn wanneer hij weer helemaal in orde is?

Willy Vanhuylenroeck, een heel grote mijnheer als je het ons vraagt... figuurlijk althans!

1983: Willy Vanhuylebroeck wordt tweede in de marathon van Antwerpen (1983)

Timothy Van Houtem

Niemand zo compleet als een triatleet

Wanneer je 'langs ons kanten' de naam 'Van Houtem' hoort vallen, dan denk je meteen aan die muzikale familie uit Poelk. Generaties lang sproten uit die stam getalenteerde muzikanten. Soms werd zo'n bloeiende tak wel eens brutaal afgerukt, zoals op die onzalige augustusdag in 1945 toen Petrus-Jozef Van Houtem, de enthousiaste dirigent van de Poelkse fanfare, aan het hoofd van zijn muziekkorps fier over de Ninoofse steenweg opstapte. Terwijl hij de maat sloeg bij het spelen van een feestelijke mars ter gelegenheid van de bevrijding, werd hij van de weg gemaaid door een roekeloze chauffeur.

Vandaag willen we het echter hebben over een andere held uit de Van Houtem-dynastie die gelukkig nog blaakt van gezondheid, maar die zijn lauweren heeft verdiend op het sportieve vlak. En hoe!

Timothy Van Houtem (°1985) is zonder twijfel de compleetste atleet die onder een Roosdaals dak woont. Ik hoor je al zeggen: "Timothy wie...?". Tja, als je dit artikel hebt doorgelezen, zul je waarschijnlijk ook een gevoel van schaamte overhouden omdat je hem nog niet kende en een beetje (hééél) boos worden op de schromelijke onachtzaamheid van lieden die zich sportjournalist durven noemen. Wij verklaren ons nader...

Vader Roger Van Houtem zagen we nog acteren op het groene veld van de Denderzonen. Zijn zonen Joeri en Timothy traden in zijn spoor en liepen in hun groen-witte uitrusting ook te sjotten op het terrein aan de Belle. Joeri ruilde de voetbalsport voor atletiek en voelde zich vooral aangetrokken tot stratenloop. Even later volgde Timothy zijn 'grote' broer. Het stelde in die beginperiode misschien nog allemaal niet zo heel veel voor, de Van Houtems zijn immers ook knappe bollebozen en Timothy investeerde zijn energie vooral in zijn studies aan de EHSAL-hogeschool in Brussel. Toch werd hij intussen al door zijn broer 'besmet' met het duatlon- en triatlonvirus...

"Toen ik op mijn 23ste aftsudeerde ben ik begonnen met intensief te oefenen. Ik had het geluk dat ik een paar maanden later op mijn school (vandaag heet die 'Odisee, Campus Brussel) aan de slag kon in een administratieve baan. Ik ben daar tot vandaag voltijds bezig. Inderdaad, een hele dag stil zitten aan een bureau, maar met gelukkig iets meer vakantie dan in de privésector.

Een paar jaar lag de klemtoon op atletiek, ik trainde toen trouwens nog bij Willy Van Huylenbroeck (!). Wij oefenden toen in de winter op de bescheiden sintelpiste in Gooik. Ik begon toen ook mee te doen aan wedstrijden. Aanvankelijk was dat altijd op de korte afstand. Toen probeerde ik al eens een langere afstand en daar eindigde ik al meer vooraan.

Ik heb dan vrij snel de overstap gemaakt naar de lange afstand. Gaandeweg eindigde ik alsmaar dichterbij de eersten. Ik was intussen ook begonnen met duatlon (lopen-fietsen-lopen) en later kwam de overstap naar de triatlon (zwemmen-fietsen-lopen). Zemmen blijft echter mijn zwakste punt omdat ik er relatief laat mee ben begonnen. Daarom prefereer ik ook de lange afstanden omdat ik tijdens het lopen en fietsen meer tijd heb om opgelopen achterstand bij het zwemmen in te halen. Bij deze sprong is het dus echt alsof je door een microbe bent gebeten. De combinatie van de drie sporten, de uitdaging aangaan met je lichaam, dat geeft de kracht en de goesting om de soms wel extreme inspanningen vol te houden".

Vanaf dan werd het dus het menens. Alhoewel Timothy voltijds aan de slag bleef, benaderde hij zijn sport steeds professioneler. Daar hoort ook een wetenschappelijk onderbouwde trainingsmethode bij. Sinds een aantal jaar wordt hij intensief begeleid door Bart Decru, een trainer uit Antwerpen. Die leerde hem onder andere dat niet het aantal uren dat je traint belangrijk is, maar dat het de kwaliteit van de oefeningen is die primeert. En dat heeft geleid tot toch wel spectaculaire vorderingen.

Timothy Van Houtem is er de man niet naar om groot uit te pakken met zijn prestaties, maar ik had (zoals het hoort) mijn huiswerk gemaakt en bij het verzamelen van uitslagen en het lezen van verslagen in vaktijdschriften, viel ik steil achterover. Om deze verbazing te verklaren, geef ik onze lezer enkele resultaten mee.

Vooraf toch deze technische informatie: bij triatlon wordt men ingedeeld bij professionelen en amateurs. Bij de amateurs wordt men dan nog eens verder ingedeeld in leeftijdsgroepen (verspringend om de vijf jaar). In de halve afstand wordt meestal gescheiden gelopen, maar bij de volle triatlon loopt iedereen samen. Al moet je om te kunnen deelnemen aan een WK Iron Man wel aan strenge selectiecriteria voldoen.

Deze prijzen heeft onze Roosdaalse superman al op zijn schouwmantel staan:

2011 wereldkampioen (!) in zijn leeftijdsgroep op de halve afstand in Las Vegas. Het jaar nadien, in dezelfde stad, verlengt hij zijn titel. In 2011 en 2012 wordt de Europese titel betwist in Wiesbaden en ook daar mag hij met de kampioentitel naar de Kweddenhoek terug keren. In 2013 stunt hij door in Robertville Belgisch kampioen op de lange afstand te worden. Timothy is zo bescheiden dat we bijna moeten aandringen om die grote prestaties op een rij te zetten.

"Het hoogtepunt voor mij was 2015 toen ik in Nice op de Ironman vierde ben geworden mét de profs erbij! Er waren tientallen beroepsatleten aan de start en die heb ik toen (bijna) allemaal achter mij kunnen houden. Datzelfde jaar ben ik naar Hawaï gegaan en haalde in deze mytische triatlon de wereldtitel in mijn leeftijdscategorie".

Asjeblief! Ik ken druksels die zich 'krant' durven noemen en die elke maandag tien vellen papieren vermosen aan verslagen van voetbalwedstrijden uit de laagste provinciale klassen en waar ze kerels die een paar uur per week gezapig achter een balletje aanlopen een forum geven als waren het de heersers van het antieke Rome. Maar wanneer iemand letterlijk al zijn tijd en middelen investeert in zijn sport, die achtereenvolgens van hier naar Denderleeuw

zwemt (kleine drie kilometer), aan het sas op een fiets springt en in een rotvaart naar Bastenaken peddelt (180 km) om daar aan te zetten voor een moordende marathon-loop tot je na zo'n negen uur in Aarlen aankomt (42 km) en dan drie, vier dagen compleet kapot moet recupereren... als je die prestatie afweegt tegenover een paar uurtjes meppen met een racket tegen een fluo-balletje, dan lijkt volgens ons de verhouding persbelangstelling wel heel onrechtvaardig verdeeld. Timothy blijft opvallend mild wanneer ik hem die overweging meegeef.

"Natuurlijk zou ik liever hebben, mocht onze sport wat meer aandacht krijgen. Ik vind het vooral spijtig voor de clubs. Mochten die wat meer aandacht krijgen, dan zouden zij ook makkelijker aan sponsors geraken. In Spanje bijvoorbeeld is dat wél het geval. Maar goed, ik doe het dus niet voor het geld, maar omdat ik het echt wil. Mocht ik er geen voldoening meer in vinden, dan was ik al lang gestopt. Maar zoals de zaken er nu voorstaan, is dat nog lang niet het geval. Ik heb ook het grote geluk dat ik zo goed gesteund wordt door mijn ouders".

Intussen is vader Roger er even komen bijzitten en heeft hij het over een ander aspect: de veiligheid. Roger herinnert zich nog die onzalige dag met dat akelige telefoontje uit Briançon: "Uw zoon is in een ravijn gereden en ligt hier in het hospitaal". Gelukkig is het toen goed afgelopen en hebben drie zware valpartijen het gestel en de motivatie nog niet aangetast, de passie is ongeschonden gebleven. Timothy fietst elke dag naar zijn werk in Brussel: 55 km langs soms levensgevaarlijke banen. Dan volgen 's avonds nog zwem- en looptrainingen. Er komt behoorlijk wat puzzelwerk aan te pas om trainingen en wedstrijden te plannen, zelfs naar de fietshersteller gaan of een hoognodige beurt bij de kapper is soms moeilijk in het schema in te passen. Terwijl we foto's bekijken van memorabele wedstrijden komen verhalen en anekdoten naar boven en leren we een wereld kennen waar we voordien geen vermoeden van hadden. Soms hoor je dan ook wel wat ontluisterende zaken:

"Wat ik vaststel is dat, naarmate het aantal deelnemers groeit en de financiële belangen toenemen, de sportiviteit daalt. Zo wordt bij de start van het zwemmen onder water soms echt wel lelijk gedaan: kloppen geven, aan je enkel trekken, kopje onder duwen. Gelukkig wordt je mettertijd meer ervaren en kun je bepaalde situaties beter inschatten. Men zegt dat je op de lange afstand op je sterkste bent rond je 37-38 jaar, ik hoop dat dit klopt, dan heb ik nog enkele mooie jaren in het verschiet".

Dat hopen wij met Timothy en bovendien hopen we ook dat zijn volgende titel breeduit op de voorpagina van De Standaard en De Morgen wordt uitgesmeerd en dat Goedele Wachters er het journaal mee opent.

WE

(foto's ter beschikking gesteld door de atleet)

(Niet meer zo) vers van de pers

Koers

Het is niet zo eenvoudig om een specifiek jaartal te plakken op de uitvinding van de fiets. De 18de-eeuwse loopfiets kende immers een geleidelijke ontwikkeling. Pas in de tweede helft van de 19de eeuw werden pedalen (1866), ketting (1868) en luchtbanden (1888) toegevoegd, zodat de fiets zoals we die ook vandaag kennen, vorm kreeg.

Ook in het landelijke Pajottenland deed de fiets in die periode zijn intrede. Wagenmaker Franciscus (Frans of Sis of Sus) Barbé bouwde in 1883 eigenhandig zijn eerste fiets. Sis, die samen met zijn vrouw Maria-Elisabeth Antoons bij de Dikke van Pamel ging inwonen om hem te verzorgen in zijn laatste levensjaren, had zijn werkhuis in de Kerkhofstraat in de oude Pamelse dorpskern aan de Dender. Zijn dorpsgenoten trokken ongetwijfeld grote ogen bij het zien van het werkstuk van Sis, en dichtten hem magische krachten toe toen hij zich elegant voortbewoog op dat vehikel dat toch helemaal geen stabiliteit leek te bieden.

Het contrast in gebruikte materialen tussen dat rijwiel van Sis en de lichtgewicht carbon of elektrisch aangedreven fietsen van vandaag is gigantisch: houten kader en wielen, het voorwiel omspannen met een ijzeren band, het achterwiel een lederen band gevuld met hooi. Dit 140 jaar oude kunststukje van Sis Barbé is vandaag trouwens nog steeds, veilig achter glas, te bewonderen in de motorfiets-zaak van achterkleinzoon Rik Barbé in de Pamelse Gootjesstraat.

Foto: Koen Dumarsin

In 1883 werd Sis Barbé dus de eerste fietmaker van het dorp. Dit jaartal vormt het startpunt van onze zoektocht in plaatselijke kranten naar lokaal wielernieuws.

Van het woord 'fiets' was toen nog geen sprake, leert een eerste zoektocht al snel. De toentertijd gangbare benamingen 'rijwiel' of 'velo' leveren wel aardig wat zoekresultaten op.

Dat Sis en zoon Remi Barbé in hun tijd straffe toeren op de fiets deden, is bekend. Wie het bidprentje van Remi uit 1981 ter hand neemt, vindt er een mooie beschrijving van: *"Wij herinneren ons nog zo levendig de kleurige en pittige verhalen uit de verre tijd toen hij als jongste telg met zijn vader, reeds vóór de eerste wereldoorlog, de kleuren van zijn geboortestreek, als befaamd sportbeoefenaar, tot buiten onze grenzen verdedigde."*

Toch botsen we eerst op de naam van een andere Pamelse renner in de krantenarchieven. De Volksstem van 17 mei 1911 kondigt een achtervolgings-koers aan op de Velodroom van Aalst, en bij de beginnelingen bevat de deelnemerslijst de naam van Raymond Willems uit Pamel. Op 27 augustus van dat jaar wordt op dezelfde wielersbaan een zogenaamde 'anderhalf ure koers' gereden, en daar staat R. Willems opnieuw aan de start. Op 29 augustus doet de krant verslag van de wedstrijd:

"Sportnieuws - Wielrijden - Aalstersche Velodroom

Zondag namiddag was er niet al te veel volk opgekomen om de nochtans belangrijke koersen bij te wonen. De koers voor beginnelingen, 3 reeksen van een half uur, werd gewonnen door Louis Coppens van Assche, vóór De Winter Schellebelle en Willems van Pamel."

Eén dag later moet de krant echter schoorvoetend melden dat er een fout in de uitslag sloop, en blijkt de Pamelse renner - ondanks heel wat pech - een puike prestatie geleverd te hebben:

"In den uitslag van den koers der beginnelingen van Zondag laatstleden, welke wij gisteren mededeelden, is eene missing geslopen. De uitslag moest zijn als volgt:

1e reeks. - 1. Willems, Pamel.

2e reeks. - 1. Willems, Pamel.

3e reeks. - 1. Coppens, Assche. Willems had 2 banden gesprongen.

De algemeene klassering gaf voor uitslag: 1. Coppens, Assche; 2. Willems, Pamel."

De jonge renner doet niet alleen aan baanwielrennen, hij komt ook aan de start van een hele reeks wegwedstrijden. Op zondag 6 Oogst 1911 start hij, volgens De Volksstem, met nummer 11 in de *"Omloop van 't Land van Aalst, grote baankoers voorbehouden aan de onafhankelijken en beginnelingen met vergunning van den Belgischen Wielrijdersbond."*

De krant publiceert ook het reglement van de wedstrijd. Een paar passages geven aan dat er van seingevers op ieder kruispunt geen sprake is, en de renners hun hobby zelf moeten financieren:

"Art. 8. - Er wordt den renners voorgehouden voorzichtig te zijn in den doortocht van dorpen en steden. De inrichters der koers zijn niet verantwoordelijk voor ongevallen aan een renner voorkomen, of voor deze welke een renner aan andere personen zou veroorzaken, alsook niet voor deze veroorzaakt door de automobielen die de koers volgen.

Art. 9. - De renners zijn aanzocht al hunne reiskosten te betalen, daar de inrichters geene de minste schuld der renners erkennen."

Eén maand later, op 5 september 1911, eindigde *"Willems, Pamel"* als tweede van dertig renners in de *"baankoers Aalst-Dendermonde-Assche-Aalst (45 kilometer)"*.

Op 10 september 1911 publiceert De Volksstem *"den uitslag van den baankoers Denderhautem-Aalst, 40 kilometers: beginnelingen 1. Willems, Pamel, 2. Willems, Pamel, (...)."*

De twee hoogste podiumplekken zijn dus voor Willems uit Pamel. Wellicht is dit geen fout van de krant, want voortgaand op uitslagen van latere wedstrijden zou de tweede renner wel eens Frederik Willems kunnen zijn.

Frederik (Jan Free) Willems is net als Sus en Remi Barbé een bekende Pamelaar. Wie kent niet de firma Willems, het vroegere bedrijf van bouwmaterialen op de hoek van de Kaaistraat en Gootjesstraat waarvan de nazaten naar het Liedekerkse industrieterrein zijn getrokken. Stamvader Frederik was een flamboyante kerel, het is dus niet verwonderlijk dat hij ook als wielrenner opduikt.

In augustus 1912 stonden zelfs drie Pamelse renners samen aan de start van de kermiskoers van Lede-Heiplas. Ze eindigden netjes na elkaar: Frederik Willems werd vijfde, Remi Barbé zesde en Raymond Willems zevende.

We vinden de naam Barbé vanaf dan ook terug in de uitslagen van andere wedstrijden. De Volksstem van 27 augustus 1912 publiceert de uitslag van de "baankoers 'Ninove-Aalst-Haaltert-Aspelaere-Ninove' - na 3 maal de ronde of 90 kilometers: (...) 4de Barbé, Pamel". De journalist geeft geen voornaam of initialen mee, zodat we niet zeker weten wie hier net naast het podium valt. Was dat Remi? Mogelijk wel.

Kort daarna echter kent de jonge Pamelse renner brute pech, want op 1 september laat Den Denderbode weten: "Tijdens eenen velokoers op de wijk Teralphene is Barbé van Pamel op eenen boom gereden. De jongeling werd den schedel gebroken; zijn toestand is erg."

Remi werd geboren in 1894. Hij kan dus de jongeling zijn die als 18-jarige op een boom reed tijdens een wedstrijd. De averij moet dan al bij al wel beperkt(er) geweest zijn, want wie Remi goed gekend heeft, bevestigt dat - mocht het hier effectief om hem gaan - hij er dan zeker geen handicap aan over heeft gehouden.

In de periode 1912-1914 stimuleren de populariteit en successen van Marcel Buysse als profwielrenner op de weg en op de piste

Remi Barbé op latere leeftijd, fier poserend op een van zijn motoren.

ook de Pamelse renners om op zoek te gaan naar mooie prestaties.

Alle resultaten oplist zou ons wat te ver brengen, maar het levert wel een mooie bloemlezing van wedstrijden met al dan niet ronkende namen op. Zo wordt Frederik Willems op 12 augustus 1913 vierde in *Lede-Dendermonde-Gent-Lede (65 kilometer)*, wordt tweede in *Baardegem*, wint op 27 oktober in *Denderleeuw* en wordt opnieuw vierde (en pakt de extra premie onderweg) op 2 november in de koers *Aalst Gentschesteeweg*.

Op 29 april 1914 wordt hij vierde (*op één wiel van de winnaar*) in de wedstrijd "Denderwindeke - Edingen (tweemaal heen en weer, 60 km)". Het artikel vermeldt ook nog "Het dient vermeld dat Willems van Pamel een erge val gedaan heeft, zoniet waren de rijders van Vlaamsche Leeuw met de 1ste en de 2de plaats weg."

Ook na de Eerste Wereldoorlog blijft de naam van Frederik Willems opduiken, nu zelfs als beroepsrenner zo blijkt uit De Volksstem van 9 mei 1920:

Wielrijden - Velodroom van Liedekerke: achtervolgings-, snelheids- en ploegkoersen met de bijzonderste beroepsrijders van de streke: (...) Frederik Willems, Pamel.

Waar wielrenners te vinden zijn, worden uiteraard ook wedstrijden georganiseerd.

Op 23 mei 1911 brengt De Volksstem de uitslag van de achtervolgingskoers van Pamel (gewonnen door de ploeg van Willems trouwens).

Meteen daarna, op 5 juni, werd ook een wegwedstrijd georganiseerd. De Volksstem van 21 mei 1911 kondigt in de rubriek 'Sportnieuws - Wielrijden' aan: "Groote baankoers te Pamel

Op maandag 5 juni (2e Sinxendag) groote baankoers voor toeristen en beginners. Vertrek om 2 ure stipt, gegeven door den gekenden velomaker J. Fieremans - Vandersmissen, agent van het beste merk der wereld T.B.C. (The Berclé).

Eerste prijs een prachtig rijwiel voor piste, merk T.B.C. aan den eerstkomende met rijwiel T.B.C. Verders zullen er geldprijzen bijgemaakt worden, die op den dag der koers zullen kenbaar gemaakt worden. Inschrijving aan 1 frank, van heden tot den dag der koers."

De velomaker in dit artikel is wellicht Jan-Baptist Fieremans (Pamel °1882-+1933), getrouwd met Emerantia Van der Smissen. Jan-Baptist is de vader van Alfons Fieremans (°1911-+1995). Aangezien Alfons autocaruitbater is geworden op de (Pamelse) Klei en destijds ook een benzinepomp had, is het goed mogelijk dat zijn vader jaren daarvoor in de fietsenbranche zat.

Wielervedstrijd in Pamel rond 1930

Tenslotte, als uitsmijter, nog een artikel dat de hedendaagse fietser wat vreemd in de oren moet klinken. Blijkens dit artikel in De Volksstem van 27 januari 1900 werd in dat jaar de rem verplicht onderdeel van een fiets. Daarom adverteert de Aalsterse 'mécanicien' L. Van Haver - Dewilde:

"Bericht aan de Wielrijders! Daar het nieuwe reglement iedere wielrijder verplicht zich te voorzien van eenen rem (frein), roep ik uwen aandacht op een soort van frein, te mijnen verkrijgbaar voor slechts 4,50 fr. Dezelfde is onzichtbaar, kan op ieder systeem van machien geplaatst worden en voldoet aan alle vereichten der Wet."

Bart Caulier

Klap van hier

D'er zèn kouèzers en d'er zèn kouèzers

't Was nen belangrèkken dag, nog belangrèkker dan Posken en Kessemes bè ieën. Gieël, Paumel, en alle gemantjes van iern

in 't rond zèn afgezakt tot aun de kerk van Paumel want 't es vandaug koers. En ni zoeë mou een koers van d'ieëste de beste beginnelingen of ammatuirs! Vandaug komt de kouèzer van Ieërentals afgezakt! Nimmand menjer as Rik Van Loeë! De meit es bè wouèze va spreken van ooët de dé van café Mongsken getrokken mé de mieëste zerg. D'er es genieën lat op gieël de weireld te ven'n da zoeë recht es as d'aunkomstmeit op de Brusselstraut.

Alles moet pikfouèn in orde zijn! Menjstes zevendoezjend (en maskien wel acht, of negen of tiendoezjend) man verwachten ze ie in Paumel! Meiren ston alle gazetten vol mé foto's en verslaugen over de koers va vandaug, want geef toe: as de Pittenberg in een koers zitj, es dat even goed (en maskien nog straffer) as dat de Mont Ventoux moet opgereeën wer'n.

En 't was nen skoeënen dag! Nen dag wau dat er mieër bie zal verskoenken wer'n as dat er wauter in de vout staut. De zonne klasj'n op de rajongs en de zjanten van de wielen van de velous zoeëdouneg nouèg weer, dagge bekanst ne zonnslag kreeg van der no te loenken.

Mieër as onderd killomeiter anjn'n de korruirs al afgeleid al de kanten van Oijst en Eregem as ze ie in Paumel nog drouè toeren moesten rouèn. Alle mégelèkke kleren van de reigerboog kostte in 't pelletong zien, mo ieën kleeer stak er boven ooët: roeëd. De roeë brigade van Solo- Superia, mé as kopman Rik Van Loeë. En Van Loeë dee wat dat em moest doen: è was ontsnapt ooët 't pelletong mé nog twieë van zèn ploegmaut'n. Douè dat mé em wonj'n ontsnapt emmen wauter en bloed gezwitj as de kassouèstieënen moesten bereën wer'n. Eel'n toeng oengk bè wouèze van spreken tiskén elen rajongs. De kouèzer reed gelèk as ne kouèzer moet rouèn, en è genoot er van.

Aun en op den Pittenberg stond et volk wel vouèf, zes rijen dik. Den berg oengk skieëf van al 't volk dat on de kanten stond. En allemau riepen ze mo ieën'n naum: Van Loeë, Van Loeë, Van Loeë! Pesies dat er mo ieëne korruir in de koers reed.

En tiskén al da volk stond er immand da vond dat de koers zoeë verspelbaur verliep: Fong de kwaffuir. 't Was azof dat er mo ieënen kost en zau wenn'n. En dau ging Fong e stoksken vere steken. Fong, gekost as kwaffuir, mo weireldboemd as moppentapper, rouèmer en dichter of velou-akrobaut, kosjt'n zèn skip af op Léberg, goenk norooës, trok zèn koersklerrozje aun en spoedj'n em tot aun Marines den bieooëzetter en begraufenisondernemer. Van dau zag em de drouè koploeëpres van aun 't hof te Koekes afkommen. E vroeng em dé 't volk, sproeng op zènne velau en sprint'n gelèk ne joenge aus nau de meit.

Den omroeper van dinsjt ouè zènne spietsj al véberatj: "Dames en heren, de renners zijn in aantocht, blablabla...met natuurlijk de keizer van Herentals er bij blablabla.... Gaat hij deze sprint winnen blablabla...? De spanning is te snijden... maar, maar wat is dat!" Den omroeper zag vanouèges on Nor van Koekes nen andere korreur afkommen!

"Dames en heren, het is niet Rik Van Looy aan de kop, maar een onbekende renner wint deze wedstrijd! Wie is deze renner!?"

Fong sloeg zèn ermen open, trok zènne valhelm van zènne kop af en wooëfd'n no alle mensjken on de kant. Soemmegste wirn a zoeë blieëk as een potteke smaat, bè mongsken vielen ze allemau van éle stoel, de zjeboks spéljn'n van de slag de plaut'n 't achterste veer'n, bè de zwisj viel den dieëg da zjoest aun 't rouèzen was in dat'n a zoeë plat was as een vouèg, 'n dokter van Paumel moest al zèn kalmeerpillekes bèieën zieken want d'er begost'n d'er ieënegste te flippen en douè mé valske tan'n moesten rap zijn of eel'n tan'n viel'n op straut. "t Es Fong! 't Es Fong! Fong de kwaffuir!"

Fong was nog mo zjisjt over de meit en Rik Van Loeë mocht oeëk zèn ermen in de loecht steken en de bloemen in ontvangst pakken.

Rik Van Loeë mag tein wel de kouèzer van de koers zijn, Fong es de kouèzer van de grappen en grollen!

Marc Muylaert (naar WE)

De legendarische stunt van Fons Straetmans